

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

De seuenste Oeffeninghe vande voldoeninghe der sonden/ ende
bereydinghe ter doodt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

daen zñnde / ende alle mijn inghelwant ende
 merck dooz v liefde verdozt zñnde / mijn siele
 achtergelatē hebbende het pack des lichaems /
 v o mijnen soeten beminde volghe / bly zijnde
 gherust / ende bly / tot de binnenste verticheit
 ende lustigheden der Hepligher Oypuldighz /
 alwaer alle mijn sonden dooz v goedertierent-
 heyt vergeuen / ende alle mijn misdaet verbor-
 ghen / onder v ontwerdeerlijcke liefde / en mijn
 verlozen leuen met allen sijn verballinghen /
 dooz v (o rijke liefde) met de volmaecste han-
 teringhe van mijnen Jesu wederom op ghe-
 recht zñnde: hier mijn siele quelende en haer
 uptdooghende dooz de teghenheyt van dit le-
 uen / daer in v leuendigh makende liefde ver-
 songende als een abelaer vernieuwt haer ver-
 heughe: blijde zijnde ende verheugende ouer v
 houichbloepende aenschijn / gelijk een die ge-
 bonden heeft ende nu houwende aenbeert de
 onepndelgcke blijſchappen des ewich leuens
 de welcke sy besitten sal in der ewicheydt. O
 liefde Godt / Amen.

De seuenste

Offeninghe van de voldoe- ninghe der sonden / ende berep- dinghe ter doot.

Aenmerckt dat in dese offeninghen de bemin-
 dende siele gheeft Godt haeren eenighen bemin-
 den veel versheyden namen, ende noemt hem
 dicwils haer liefde, wijsheyt, waerheyt, peys, &c.
 Ende dat door stouticheydt vande innighste ghe-
 meynſchap oft vrijheyt met hem. Laet dan door

dese vvoorden anders niet ghepeyft worden dan Godt seluer. den welcken sy door dese deughden is vleydende, en noemt met verscheyden vvoorden, soo het ghebruyck is der minnaren, vvan inder waerheyt hy is de liefde. de barmhertigheyt de vvaerheyt, de rechtveerdigheyt, de vrede, de vvijsheyt, de volkerdigheyt, ende vvat dierghelijcken vveerdelijcken Godt toeghevoeght kan vvoorden, en is in hem anders niet dan sijn enckel Goddelijck vvesen. Alst dan v ghelieuet sal te houven den dach vande voldoeninghe soo sulc ghy tot elcke vande seuen ghetijden v seluen tot v innevvaerts trecken: op dat ghy met de liefde sprake moght houden, haer seyndende voot v tot den vader der barmhertigheyt om hem te versoenen: op dat hy uyt den schadt des lijdens sijns gebenedijde Soons v vergheue alle uwe schult tot her leste stuppelken uver versuymenissen toet op dat ghy in v eynde moght gerust vvoorden, dat alle uve sonden v volcomelijck zijn vergheuen en ten eersten soo leest den eeriten veers, vander loffsanck *Amorem sensus* dit daer by hanghende.

Liet v goedertierentheyt v bedwngheñ/dat ghy onse quaden verwindt ons sparende/ ende dat ghy my onweerdighe in mijn begeerten inde ure mijns doots sonder hinder besaught met v soetste aenschijn: op dat my in vzy een ewighe rust / ende soo met de barmhertigheyt ende liefde suldy den Vader versoene met dese woordē seggende metter herten en monde.

O Soete barmherticheyt Godts vol van genade ende goedertierentheyt / siet ick ellendigh inden angst ende smerte mijnder herten bluchte tot uwē raedt / want ghy zijt alle mijn
hops/

hope/ende mijn betrouwen / ghy en hebt den
 ellendigen noyt versmaeydt / ghy en hebt noyt
 den stinckensten sondaer verstooren / ghy en
 hebt niemant tot v comende verwoypt / ghy
 en hebt den benauden noyt booz-by ghegaen
 sonder beweghinge / ghy hebt allen den behoef-
 tigen als een inoeder onder-stant gedaen / ghy
 hebtse goedertierlyc by gestaen / die v nae uw
 naem aengheroepen hebben / ogh en wilt my
 onweerdighe doek niet verwoypen om mijn
 sonden wille / en verstoort my niet om mijn on-
 profytelijcke handelinghe / en versmaeydt my
 niet / en segt my niet / waer toe beslaet hy d'aet-
 de / maer naer dat v natuere in heeft / soo sozgt
 booz my ghenadelijck / ghenadelijck / siet ick
 ghestelt zijnde inde uytetste armoede der ber-
 diensten / come come tot het gasthuys der ar-
 men (dat by v is) vol van liefde : op dat ick
 onder de locht van mijn onbzuchtbaer leuen
 niet en sterue / van conde ende reghen / verho-
 pende van v liberale hant een aelmoesse : waer
 dooz mijn verlozen leuen hermaeckt worde.
 En daer met de bonte bellen van v bermher-
 ticheyt soo wilt bermermen de syden van mijn
 naecktheyt : op dat dooz v liefde alle mijn son-
 den bedeckt worden / ende verbult alle de ber-
 sumpmenissen. Och opent my v byje woonstede :
 op dat ick daer dooz v gratie geberghet worde.
 Dooz v so laet my tot een hulpe comen de goe-
 dertierenste liefde Godts / inde welke alleen
 is versekert de ghesontheyt mynder sielen en
 des gheests. Och liefde liefde mynen Jesus
 dien uwen Conincklijcken gheuanghen / die de
 troone der bermherticheyt draeght / dien ghy
 in dese ure soo sterckelijck gheuanghen hebt :
 dat ghy r'samen met v ghenomen hebt alle sijn
 goet /

goet /

goet / met dien edelsten buet rijck makende de hemelen ende aerde ende al met goet verbullende uyt de ouerbloedigheyt van uwen glorien en gheuanghenen. Och och met dien liefsten roof met dien duyfentwerv bebinden gebanghene soo verlost mijn verlozen leuen / en voldoet my mijn onbzuchtbare hanteringhe niet seubondigh / maer hondertvoudig: want al hadde ick het leuen van alle menschen ende Engelen alleen / nochtans en soude ick so veel weert niet connen zijn als is dien uwen ghewensten gheuanghene / soo veel te min nu ick ben een verworpen sacht mensche stof en assen. Och oft my ghegunt werde dat ghy my met dien beminsten Jesu oock wat ghevangen leyde ende boeyde / ende eyghentlick erfde: dat ick dooz de r'samen spreekinghe ende het geselschap van dien ghevangen werde van eenen sondaer / heyligh: van eenen onbzuchtbaren / eenen waerachtighen gheestelicken mensche / van eenen vijant Gods / eenen vriendt / van eenen lauwen / waerachtelicken Godt doostende: van eenen onbzuchtbaren / boozts botten de volmakinghe van alle deughden / en de heylicheyt van allen Kelighe. Aldaer mijnen lieuen Jesu laet den schoot van v barmhertighz wesen de bestuytinghe mijnder gebanckenisse / laet daer de ketene van v Goddelijc herte mijnen bandt ende boeye zijn: op dat ick int gheswelt der leuender liefde v ewighe gebanghen bliue onberschepdelijck aen v cleuende / heel v leuende ende aenhanghende: op dat ick inder eentwicheydt van v niet ghetrocken en magh worden.

Te Priem-tijdt soo spreeckt met de liefde ende ende waerheydt, op dat sy voor v sprekende inde ure des doots, ghy gheruft moght comen ten Ordeel hebbende Iesum den rechter seluer voor uven goedertierensten aduocaet ende verantvooder. Versus.

Benigne multum Domine, &c. Ende laet v goedertierentheyt als bouen. En beghint God dus te versoenen.

O Lieve waerheyt/o rechte Gods rechtveerdigheyt/hoe sal ick verschijnen voor v aenschijn draghende mijn ongherechtigheyt ende de verdoemenisse van mijn verlozen leuen / en het gewicht vā myne allegroote onachtsaemheyt: och och ick en hebbe het ghelt vant Christelijcke ghelooue ende gheestelijck leuen niet ghegeuen de bankiers der liefden: op dat ghy met den woeker des winsts van allen volmaecktheyt (ghelijck ghy wel soude willen) het selue moght weder crighen. Ick hebbe het pondt des tijds dat ghy in betroudt hebt/niet alleenlijc onnuttelijc verteert/maer hebbe het selue al verlozen/verdozen/ende verquist. Waer sal ick gaen? waer sal ick keeren? ende waer sal ic v leden van v aensicht? Och waerheyt/de rechtveerdigheyt en bereffeninge zijn v onderscheyden gesellen neffens v syde gaende. Ghy oordeelt het al in ghetale/ met gewichte/ ende mate / al wat ghy hat dat weeght ghy in eene altesortste waghe. Wee my ende duy sentmael wee/ is dat ick v gelenert worde gheenen Aduocaet hebbende/ die voor my verantwoort. O liefde bindt ghy aen voor my / antwoort ghy

ghy booz my/vercruyght ghy vergiffenisse booz
 my/dryft ghy myn sake : op dat ick leue door
 v gracie. Ick weet wat ick doen sal / ick sal
 aenbeerden den kelck des saltchepts / ic sal den
 kelck van Iesus settē inde schale vande waer-
 heyt die ydel is/en soo sal ick verbullen al wat
 my ghebzeecht / ende soo sal ick alle myn son-
 den bedecken / met dien kelck sal ick alle myn
 verbullingen verbullen / met dien kelck sal ick
 alle myn onvolmaechthept bouen de weerde
 voldoen. Och o liefde mynen Iesum die uwe
 Conincklijcken gebondenen / die tot het merck
 toe cranck is ghelorden door de heroeringhe
 des inghetwants van v bermhertigheyt (dien
 ghy ter deser uren met sulcken geweld ten ooz-
 deel ghetrocken hebt: op dat ghy op hem soude
 legghen alle de sonden des werels/ als hy geen
 smette en hadde: niet dan om mynder liefde
 wil en myne schult die ghy van hem epste) och
 dien onnooselste/ dien liefsten/ ter liefden myn-
 der liefden verdoemt / en ter doot veroordeelt/
 sal ick heden van v nemen o alder liefste liefde/
 om een gheselle te zijn van myn oordeel/ gheeft
 my sulckē borze en: op dat hy zo die ouer myn
 sake sitte. O lieue waerheyt sonder myne Ie-
 su tot v te eomen / dat soude my onuerdraghe-
 lijk zijn/maer met mynen Iesu te verschynē
 booz v is alte genoeghelijk/ ende heffelyck. O
 waerheyt sit nu op iuwen rechter stoel gaet nu
 inde vterschale en spzeckt upt van my tghene
 v gheheft/ ick en sal niet quaets bzeesen. Ick
 weet dat v aensicht my niet beschamen en sal/
 als myn groote hope en alle myn betrouwen
 met my is. Ick wilde wel weten wat uptpra-
 ke dat ghy nu van my gheeft/ als ick mynen
 Iesum met my hebbe dien liefste dien getrou-
 stem

sten die mijn ellende verdraghen heeft: om dat hy by v een groote barmhertigheydt booz my soude berweruē. Jesu minnen soersten den lief-
 selycken pant van mijn verlossinge comt ghy met my ten oordeel. Och laet ons t' samē staē/
 weest ghy mynen rechter en mynen aduocaet/
 vertelt wat dat ghy booz my gheworden zyt/
 hoe wel dat ghy van my gepeyst hebt/hoe dier dat ghy my vercreghen hebt: om dat ick upt v soude gerechtbeerdicht worden/ ghy hebt booz my gheleest: om dat ick niet verlozen en soude gaen/ ghy hebt mijn souden ghedraghen / ghy zyt booz my ghestozuen: op dat ick inder eeu-
 wicheyt niet en soude steruen/ ghy hebt alle het ulve my toegezoght: op dat ick rijck van ver-
 diensten booz v soude wordē. Och inde ure des doots soo oordeelt my naet die onnooselheydt/
 nae die onbeleckthz die ghy my aengezoght hebt in v / als ghy booz v/ alle mijn schult bes-
 taelt hebt/ veroordeelt ende verdoemt booz my gheweest hebt: op dat die arm ende sonder yet ben upt my/ booz v soude ouerbloeden van al-
 len goet/ Amen.

Te Tertien tijdt soo gaet by den peys ende liefde op dat de cracht ende het merch van uvve sin-
 nen inder eeuwighen vvorde toegeheylight den Heere, op dat ghy daer door ten tijde des doots moeghi ghevonden worden ten vollen versoent met den Heere: ende seght.

Causa tibi satag. &c. Ende laet v goedertie-
 rentheyt/etc. als voren.

O Biede Godts die allen verstandt te voren
 gaet/saecht/minnelyck/soet/en excellent/
 waer dat ghy comt daer is omberoerlycken
 rust

rust / ghy cont alleen temmen de granschap
 bandē Prince / ghy verciert den troon des Co-
 nincs met goedertierenthyt / ghy maect claer
 het ryck van Keyserlycke glozie met ghenade
 ende bermherticheydt. Och wilt doch de sake
 dienen van mijn schuldighe ende arme. Och
 ontfaecht my onder v bleughelen : op dat ick
 daer beschermt worde bande ouerhanghende
 quaden / die ick vrese booz de heelte / en groote
 van mijn onachtsaemheden / siet den eyscher
 oft aen - legghet die staet nu booz de deure van
 my eyschende de leeninge vant leuen. Den ey-
 scher begheert van my den tribuyt des tijds
 met den welken te spreken / my niet by en
 staet / naedemael ick niet en hebbe / waer mede
 ick mijn schult soude betalen / o mynen peys
 mijnen soetsten Jesu / hoe langhe swijght ghy /
 hoe lange siet ghy door de vingeren / hoe lange
 zyt ghy stille : och spreekt doch nu een woort
 booz my / een woort van caritate segghende : ick
 sal hem verlossen : want ghy zyt den toeblycht
 van alle ellendighe / ghy en gaet niemant booz
 by sonder groeten / ghy en hebt niemant / die
 tot v sijn toeblycht nam / onttersoent van v
 laten gaen. Och en gaet my ellendige en wan-
 hopende niet booz by / sonder caritate. Och ver-
 soent my den Vader / ontfaengt my indē schoot
 der caritaten / gheeft my den dronc coudt wa-
 ters bande Heylige hope op dat ick leue. O lief-
 de verkoelt ghy mijn tonghe / vermaect mijn
 siele die by cans bergaet door arm - gheestichz.
 Och o liefde lief / mijnen Jesum die op dese ure
 booz my gegheesselt / en met doornen getroont
 ende door bermherticheyt droncken geworden
 is / Jesus mijnen waerachtighen Coninck
 buyten den welken ick anders gheen en be-
 gheere /

gheere (den welcken ghy ghemaect hebt tot
 eenen spijt der menschen / verworpen / en ver-
 smaeyt als eenen melaetschē / so dat het Joot-
 schelant hem verlooghende vande sijne te zyn /
 om dat ick hem dooz v heel eyghen soude heb-
 ben) och oft ghy my dien onnooselsten / dien
 liefsten (die vooz my soo te vollen betaelt heeft
 dat hy niet ghenomen en hadde) mynen Jesu-
 suum gaest inden arm mynder siele: op dat ic
 hem neme op myn herte / met de bitterheydt
 zunder pynen en lyden mynen gheest verma-
 kende. Och die bitterste castdinghe mynder
 vrede die ghy hem opghelept hebt / die moet be-
 talen alle myn versuymenissen en schulden.
 O peys weest ghy myn ewwighe en lieue ver-
 bintnisse in Jesu / weest ghy myn liefste pi-
 laer myns sterckhepts: op dat aen v ghevon-
 den dooz een onuerschepdelijcke vrientschappe
 ick moghte worden met Jesus een herte ende
 een siele / in v o peys ontfanghende de soetste
 gheefelingen der liefden / en de binienste won-
 den der liefden dooz v blyuende inder ewig-
 heyt aengscleest aen Jesu. Och peys doet my
 doch een woordke / opent my die weerdighste
 salfbusse der liefde (die by v is) op dat sy met
 haeren leuenden reuck verwackere myne tra-
 gen gheest / bestruckende salft myn sinnen met
 het bloet van dat gloziense hooft / met de siner-
 ten van die eerweerdige sinnen: op dat ick dooz
 dien smaect van balsam heel verandert worde /
 vande luyheyt ende traegheydt myns gheests
 ghelijck verandert wordt inde Lenten de on-
 vruchtbaerheyt der aerden in nieuwichheit der
 blommen. Och Jesu mynen soetsten / laet de
 oeffeninge van v heylichste sinne zyn een des-
 sel van alle myn schult ende een verbussel van
 alle

alle mijn onachtsaemheden: op dat al wat ge-
breeck hebbe in my/ dat ick dat heel hebbe in v/
die v heel booz my besteedt hebt / Amen.

Te Sexter-tijdt soo spreeckt met ds vvijsheyt en
liefde: op dat alle uvve dingen vernieut vvor-
den, ende inde ure des doots beschermt moege
vworden door de cracht vant weerdige Cruys,
van alle becoringhe ende laghen des vijandts,
ende leeft den veers.

Externi buc ad Ec. Ende laet: vs supra.

O Wonderlijcke wijsheyt Godts / hoe sterck
ende hoe schoone is v stemme ghy roeptse
sonder uptnemen/ alle tot v/ die v begheeren/
ghy woont inde ootmoedige / ghy hebt lief die
v lief hebben/ ghy oordeelt de sake der armen/
ende hebt ghenadelijck barmherticheydt ouer
alle menschen/ ghy en haet niet vant gene ghy
ghemaect hebt/ ghy siet booz de bingheren de
sonden der menschen/ en berwacht hen barm-
hertelije tot berou. Och opent my oos de ader
des leuens my toebzenghen de den beker der
berfoeninge: op dat ick wete wat v behaeghe-
lijck zy/ tot allen tydt. O wijsheyt ghy draeght
het eewigh teecken der eeuwē in v handt/ booz
v is alle dinck boozspoedigh/ ghy eene en allee-
ne vermoghet al / ghy in v bliuende vernieu-
wet al. Och wilt my vernieuwen/ ende heyl-
ghen in v: op dat ghy v moeght ouerbzenghen
in mijn siele / ghy maect de vrienden Godts.
Och craght ghy my de brientchap Godts/
maect dat ick ten morggen tijdt tot v wake:
op dat ick v binde waerachtelick / och neemt
ghy my eerst aene: op dat ick v waerachte-
lijck begheere. Och hoe wysselijck beschic-
kens

kende gaet ghy omme / och hoe voorzichtiglyck beschickt ghy allen dinghen / als ghy onder het deckſel van den menſche te beſchermen ende ſalich te maken aenbeerdende door utwen wiſten raet (in een maniere van ſegghen) hebt den Coninck der glozen bedrogen / hem voorhoudende de gepeyſen van vrede/ende de verbullinghe der liefden/houdende de meeſte Maieſteyt/hebt op ſynen tugghe ghelept de occasie vande liefde: op dat hy op het hondt ſoude draghen de boosheyt des volcks. Och ende och ſchoone wiſſheyt Godts/ wiens grootdadige wercken gheen boosheyt der duvelen en heeft connen beletten/wiens goeder tieren raden niet en hebben connen beranderen alle de onwetentheden der menſchelycker boosheden / wiens bermherrigheyt ende liefdens grootheyt/ende boſheyt des Godthepts/gheen grootheyt der misdaden en heeft connen uytbluſſen/oft v Keyſerlijcke vernuſticheyde heeft de ouerhandt ghehad/ om alle dinghen ſoetelyck te beſtellen/rakende van d'een eynde tot het andere ſterckelijck. O wiſſe de ſchoonſte deught vade Goddelijcke Maieſteyt och oft v vermoghen in my ontweerdighe de ouerhandt creghe/och oft ghy in my die ſo clevn ben/met den gheest ws monds wech blaefde en te niete dedet alle de beletſelen van utwen wille/ende goet behagen: op dat ick door v berwinne alle de becozingen/ ende door v te bouen gae alle de beletſelen / ende door de grootte der liefde my ſteruende in v leue/ ende door v iniquen leydt man wel ontcomme de ſchuldzekinghe van dit leuen/van v nemende het beſchutſel der liefde ende het deckſel der beminninghe / met v maekende een Teſtament vande leuende liefde.

O wijsheyt wat een spel berockent en volepne
 ghy/op hoe danigen plaetse bedrieght ghy mij-
 nen Coninck/mijnen Jesum / ghy bloot den
 Coninck der glozen / hem makende een ver-
 toonsel der schanden / ghy spant aen het hout
 den prijs bande gantsche werelt / ghy alleen
 tveeght en onderscheydt/hoe veel dat vermaght
 dat Sacrament / oft die verholentheyt tot de
 betalinge des schulds bande heele ouertredin-
 ghe/ghy verheft het leuen van allen menschen
 in het crups vander aerden : op dat hy in syn
 doot alle dinghen tot hem treckende soude le-
 uendigh maken / o wijsse liefde hoedanighen
 salue maecht ghy/om dat daer dooz soude ver-
 bukt worden den ghemeynen val/ och wat een
 plaester leght ghy om de wonden van allen te
 heelen. O liefde uwē raedt is de hulpe der ver-
 looznen/ghy verdoemt den onnooselen:op dat
 ghy soudt salighmaken den ellendighen mis-
 dadighen/ghy stozt het onnoosel bloet : op dat
 ghy soudt mogen versoenen de gestoozde recht-
 beerdigheyt / ende vooz den armen/en hulpe-
 loosen sout vererigen eenen ghenadighen Va-
 der. O liefde v voorstel is de verlichtinghe der
 ellendighe/ghy drijft de sake vanden peys/ghy
 verhoort de tusschen-comēde bermherticheyt.
 Ghy doet onderstant niet eenen wijsen raedt
 allen den benauden / dooz de goedertierenste
 wille ws saechtmoedighhepts / ghy eyndet de
 gemeyne ellendigheyt dooz het gloziens werck
 ws bermhertighhepts. O liefde uwen bondt is
 een oorzake der verlooznen tot saligheyt/ och o
 wijsheyt siet nu staet open uwē helder vol van
 alle goedertientheyt/och aensiet my ellendi-
 ghe buyten staende aende deure uwer liefden/
 och verbult het sleeteken van mijn armoede
 met

met de ghebenedydinghe uwer soeticheden/siet
 dooz v so staet den rooster ledigh bā myn goe-
 de begheerte. Och doet my open het slocken
 van v volheyt / leert myn herte uwe supuere
 raeden / v blinckende gheboden / v ghetrouwe
 getuyghenissen / maectt my gedachtigh uwer
 geboden: op dat ick die boldoe / och en doet my
 niet naer de menichte mynder sonden / noch en
 verghelt my niet mynen Jesu / naer myn mis-
 daden. Och ghelijckerwijs ghy my waerach-
 telijck in v bloet berdoent zyt / soo gheeft my
 wederom dooz de cracht van v costelyc crans
 alle het verlies van myn leuen. Och o wijse
 liefde dect ghy ende verborghet ghy alle myn
 misdaet / dooz mynen Jesum / die van selfs
 dooz uwen eyghen wille is verlaten gheweest.

Ter noen-tijdt soo spreeket met de liefde, ende
 beminninghe: op dat sy voor uve quaden v
 vermanghelen haerlieden goet, ende dat ghy
 v doot vuint inde doot des lams, op dat ghy
 onder sulcke bescherminge moeght met ghe-
 rustigheyt door-gaen, ende seght den voers.

Dives pauper, &c. Laet v goedert. vt sup.

O Schoone beminninghe Godts / o liefdens
 strijt stercker als de doot / ghy zyt de ver-
 makinghe der schepelen / de saligheyt en ver-
 lossinghe der gheheelder werelt / och hoe soet is
 v t'samencontinghe / och hoedanigh ist met v
 ouer een te comen / v wedetwooninghe die en
 heeft gheen verdriet / v geselschap is een waer-
 achtighe blijfchap / sonder eynde. Och count in
 myn slechte camer ende rust met my / maectt
 dat ick hoorze v bermaninghe / ende t'samen-

sprekninghe vol vanden heylighen Gheest / op
 dat ick met v berghete alle myn benaughteden /
 ende tribulatiën / weest ghy met my in desen
 wech / daer ic in wandele: want alle goet comt
 my t samenlyck met v. O eertweerdighe be-
 minninghe siet ick arm mensken / omghetopt
 met den stercksten windt van myn onacht-
 saemheden / ende verbeert vanden donder der
 conscientie mynder sonden / ick loope onder
 het dack van v barmherticheyt: want ick voe-
 le dat my gheen hope ouer en schiet anders
 dan in v / noch ick en vinde tot gheenen cant
 eenighen rust buytē v / ghy broeydt den berlo-
 ren als een moeder in uteren schoot / ghy be-
 dzicht met al ten voorsichtighen en versoch-
 ten raedt / noch en spaert hem tot den doot toe-
 den Sone des alderhooghste: op dat ghy sou-
 helpen den hopelosen ellendighen. O liefde / o
 beminninghe / ghy hebt voer de sondaers sul-
 ken werck ghebrocht inde Sone des Magets /
 dat ghy daer door alle de wanhopende in v
 hebt hope ghegheuen / ghy diwinckt door v ey-
 ghen goedertierenheyt een yder ghetrouwe-
 lyck in v te doen: op dat gheenen ellendighen
 van v en hebbe te misnoegē / ghy stelt elckē een
 sake in salicheyt. Och liefde wilt maken in v
 een plaetse van raet ende eenen nest van toe-
 blucht / voer my arme verlaten / en begheuens
 op dat ick magh doen rusten mynē gequesten
 gheest. Vraegt ghy met my de oorzake mijns
 ballinckschaps / recht ghy op de cleynmoedig-
 heyt mijns gheests / vertroost de benaughtede
 mynder herten: my segghende ick en sal v niet
 berghete. Och liefde hout hier in v woort / ende
 verweerdicht my te roepen tot ulven nieuwen
 jaer / want myn siele die heeft groot verlan-
 ghen

gen na v merckte: op dat ghy dooz mijn quaet
 op v goedertieren merckten my vermanghelt
 uwe goeden. Ghy houdt mynen Jesum/ my-
 nen soeten saligmaker so sterkelyck genagelt
 aen het crups/ dat hy onder uwen handen sij-
 nen gheest gheuende van hem seluen ghegaen
 is dooz liefde. Och liefde wat maect ghy/ wie
 tast ghy aen/ ghy en spaert niet / noch en rust
 niet ter tijdt toe dat ghy helpt den ellendigen/
 ghy en gheeft de liefde gheen mate/ ghy nagelt
 de fonteyne des leuens soo inden doost dat het
 hem niet ghenoggh en is eens te steruen/ maer
 nu steruende gheeft hy hem seluer soo der lief-
 den ouer / dat hy begheert en doost / met meer
 dooden dooz een yder te steruen de verlozene
 verlossende met eenen lieuer pandt. O liefde v
 bernusticheyt die heeft de pees vant herte van
 mynen Jesu soo cloeckelyck geraecht dat het
 dooz liefde bedozuen verdozt is. Och liefde laet
 het v ghenoggh zyn/ houdt nu mate nu Jesus
 in v ooghen doot hanckt / doot is heel doot/ op
 dat ick ouerbloedelijc het leuen soude hebben/
 doot: op dat den Vader my te liener soude ver-
 kiesen tot eenen Sone / doot: om dat ick ghe-
 luckigher soude leuen / o mijn liefste doot ghy
 zyt mijn gheluckichste lot. Och doot laet myn
 siele in v eenen nest hebben/ o doot barende de
 bruchten des eewigh leuens / och laet v leuens
 de goluen my heel omwinden. Och doot het
 eewigh leuen/ och laet my altydt onder v blo-
 ghelen hopen. O salighe doot / och laet mijn
 siele wonen in v schoone goeden / och coste-
 lychste doot ghy zyt mijn liefste vercrighinge/
 och verkindt ghy mijn heel leuen in v/ en ver-
 dinct mijn doot in v/ o crachtichste doot/ och
 laet mijn doot onder v behoet boozsekert ende
 ghe

gherust zyn. **O** leuende doot laet my onder v
 bleughelen smelten. **O**ch doot die het leuen
 drupt / och laet inder ewicheyt in my vrande
 de genster van v soete leuendigh makinghe / o
 glorieuse doot / o vruchtbarighe doot / och doot
 het hoofstel mynder salicheyt / ende het min-
 nelick verbont van myn vercrighinghe / ende
 het vast bescheet van myn versoeninghe. **O**
 triumphante doot soet ende leuendigh / in v so
 blinck my sulcken liefde / wiens ghelyck noch
 in hemel / noch in aerden ghebonden en is. **O**
 myn hertelyckste doot / ghy zyt de gheestelycke
 betrouwinghe mynder herten. **O** alderbemin-
 ste doot / in v soo zyn my betwaert alle de goe-
 den / och weest doch vooz my sozghbuldich : op
 dat ick steruende soetelyck onder v lommet
 schynle. **O** vermhartighe doot / ghy zyt myn
 geluckighste leuen / ghy zyt myn beste deel / ghy
 zyt myn ouerbloedighste verlossinghe / ghy zyt
 myn schoonste erfsenisse. **O**ch wentelt my heel
 in v / ende verborzght / myn heel leuen in v / en
 besluyt myn doot in v. **O** doot bloeyende van
 foeticheyt besozght ghy vooz myn doot / omt in-
 ghelt my heel inde vangicheyt des doots. Laet
 my door v eenen vryen door-ganck : op dat de
 moordenaers mynen uytganck niet en beset-
 ten / vergadert mynen gheest inden schoot van
 v liefste berkiefinghe / ontfaecht myn siele inde
 camer van v uytterste liefde / verblindt myn le-
 uen in v / ende verdrukt my heel in v. **O** lieue
 doot maectt my nu rust in v / maectt dat ick
 gheluckelyck in v mynen gheest gheue / en soe-
 telick sype. **O** hertelyckste doot betwaert my
 dan vooz v inder ewicheyt / in v vaderlycke
 liefde / inde celwighe vercrighinghe ende bestet-
 tinghe. **O** liefde ghy hebt my vercrighen die
 salighe

salichste doot / dat liefste lot / ghy hebt booz my
 soo veel ende soo groote dinghen ghedaen / dat
 ghy my tot uwen dienst inder eeuwichheit ver-
 bonden hebt : wat sal ick v wederom gheuen
 booz soo grooten ende soo veel goeden : wat lof
 en dancksegghinghe sal ick v offeren : al beste-
 de ic my duy sentinael / wat ben ic snop men-
 ken by v / o myn ouerbloedige verlossinge : soo
 dan sal ic v offeren myn heele siele / die ghy ver-
 lost hebt / ende ick sal tot v brengen de liefde des
 herte. Och brenghet myn leue ouer in v / brenghet
 ghy my heel in v / en my in v beslupte de maect
 my een in v. O liefde den hant uwer Goddichz
 die heeft my gheopent het heel soete herte van
 mynē Jesu / o honichbloepende herte / och her-
 te oueruytbloepende van barmherticheyt / och
 herte druppende van soeticheit / och herte vol
 barmherticheydt / och doet my steruen om v
 liefde en beminninge. O liefste herte verstant
 bidde ick in v myn heel herte / noydet my tot
 de leuende spysen van v herte dat ic lieuer heb-
 be dan perlen / brenghet my onweerdighe de
 wijnen van v vertroostinghen : op dat den hal
 van mynen gheest verbult worde / met v God-
 delijcke liefde en vande ouerbloedicheyt uwer
 liefden / soo laet het gebzeck ende armoede van
 myn verstant verbult worden. O liefde och oft
 ghy dat herte / dien soeten reuck / dien soetsten
 wieroock / die weerdichste offerhande mi booz
 my offerde op den gouden auter vande men-
 schelijcke versoeninghe tot voldorninghe van
 alle de dagen die ick geleest hebbe / inde welke
 ick v gheen vrucht ghebzocht en hebbe. O lief-
 de verdzinck mynen gheest inde riuere van
 dat honichbloepende herte / begraue de int diep-
 ste uwer Goddelijcker barmherticheyt alle het
 ghe

ghetwichte van mijn onrechtbeerdigheyt ende
 versumpenissen / gheeft my wederom in Jesu
 een het claerste verstant ende supuerste beweeg
 ghelyckheyt: op dat ick dooz v besitte een herte
 dat vyz zy van alle bleesselyckheden vzeint en
 verschepden: op dat ick inde ure des doots ghy
 mynen leydsman zynde / myne gheest ombe
 bleekt God v ouerleuere. **O** beminste herte tot
 v soo roept nu mijn herte / weest my ghedach
 tigh / laet die soeticheyt van v liefde bid ick
 myn herte vermaken. **O**ch laet ouer my be
 roert worden het merck utwe genaden / want
 helaes ick hebbe veel quade verdiensten ende
 gheen goede / mynen Jesu de verdiensten van
 v costelycke doot (die alleen machtigh gewest
 hebben om te betalen den ghemeynen schult)
 die moeten my verghenen al dat ick qualyc
 ken in v verdient hebbe / ende moeten my in v
 wederghenen alle de goeden daer ick in van v
 verlopen ghegaen ben / my soo maghtelyck
 tot v bekeerende dat in mijn seluē heel veran
 deert inde cracht ws Goddelycke liefde / ick in
 v ooghen die gratie binde / ende vercryghe die
 barmherticheyt / die ghy vooz my berdiēt hebt
 als ghy dooz de liefde mynder liefden aent
 crups steruēde van v seluen zyt gegaen. Ende
 gheeft mynen lieuen Jesu dat ick v alleen in
 als / ende bouen al beminne / ende v vierichlyc
 aenhanghe / in v hope en ouerhope / gheeft my
 dat ick weerdelyck vooz de reste utwe doot
 magh ghelyck doen: op dat ick inde ure des
 doots sonder eenigh vertrouen magh verdie
 nen ghelwaer te worden oft te genieten de soet
 ste vrucht van mijn verlossinge / ende de ouer
 weerdighste verdiensten ws doots / met sulcke
 cracht als ghy my begheert hebt / als ghy in
 den

den doſt mynder ſielen utwen gheeft ghegeuen hebt ende met den grooten prijs ws bloets my verloſt hebt. *O* liefde wilt my inde ure des doots eenen ſoeten adieu ſegghen: op dat ick ſoetelyck in v ruſte in peys / Amen.

Ten Veſperen-tijdt ſpreeckt met de liefde ende goedertierenheyt om Godt te verſoenen: op dat ſy int eynde des leuens voor v verantwoorden den Heere voor alle uwe ſchult ende onvolmaecktheyt ende leeft den yeers.

Felix qui ſitit, &c. Laet v goedertierenheyt / vt ſupra.

O Soete goedertierenheyt Godts o lieue li beraelheyt Godts / ghy opent utwen ſchoot booz een yder / ghy zyt den toeblycht der armē *O* goedertierenheyt / wat raedt ghy? waer ſal ick loopen van het aenſicht der koutwen mi niet connende verdraghen de ſcherpheydt des winters? de lauwicheydt mynder ſielen heeft met ys beleydt alle de velden mynder herren. *Och* ouerlommert my met v bleughelen bedeckende de beſchaemtheyt mynder naeckthz: op dat ick twerem worde onder v pluyne ende inder ewigheyt hope onder v bederen. *O* goedertierenheyt / goedertierenheyt: en wilt my benaide niet verlatē / en wilt v aenſchijn niet aſtenden van mijn ſuchten ende roepen / laet v liefde bedwingen dat ghy my gheerne hoozt / *och* ſpreydt uyt utwen ſchoot daer ick een weynigh in ruſte / ende laet my mynen gheeft booz v uytſtozen verſekert zynde van v goetheydt / ende natuerlycke goedertierenheyt dat ghy gheenem verlatenen en verſmaeydt / noch ghe
 quē

quelden en bertwozpt / och hoe bequaem zyn b
 manieren den ellendiget / och hoe aengenaemt
 zyn de reucken van v salutinghen den ghenen
 die nu bykans vergaen / oft afvallen. Ghy
 recht de ghestootene / ghy ontbindt de gheboep
 de / ghy en versmaepdt niemant in tribulatie
 ghy siet moederlyck en bermhertelyc de noot
 sakelijckheden ende ghebreckelijckhen van al
 len / ghy raedt Godtvuchtelijcken de wanho
 pende / ghy versiet de ghebreckelijckheydt van
 allen / och maect nu tot my ghebreckelijcken
 b oore ghereet : op dat ick selsame redenen met
 v houtre booz mijn siele / ende van v ontfange
 lieue raden. Siet ic ben seer verbaest om mijn
 misdaet / ende ben beschaemt om mijn versuy
 menissen / ende vreesse al te seer het verlies van
 mijn leuen / ende vreesse de ondersoekinghe daer
 Christus den edelen mensche mijn rekenin
 ghe mede sal setten / ist dat hy van my sal wil
 len wederom wyschen den tijdt die hy my ghe
 leent heeft / en den winst van pont mijns ver
 stants dat hy my ghegeuen heeft / ick en binde
 gheen antwoort die weerdigh sy uwer liefden /
 wat sal ick doen ? waer sal ick my keeren ? Ick
 en can niet grauen / ick schame my te bedelen.
 O goedertierentheyt / goedertierentheyt opent
 my uwen mondt / laet uwen soeten raet bid ic
 v mijnen gheest berkoelen / och antwoort my
 wat dat v dunckt dat ick in dese dingen doen
 sal / want naer uwen naem ghy zyt waerlyck
 goethertigh / ende ghy weet best wat my hier
 in profytelijckst is / och spaert ende helpt my /
 ende en wilt v niet verheunden van my in de
 se tribulatie. Laet v beroeren de arinheydt
 mijns gheests / ende veroert zijnde dooz mede
 liden der herten soo seght tot my / laet ons
 t'g

ſamen een boze hebben. **O** goedertierentheyt
 goedertierentheyt ghy hebt by v leggende ſoo
 danighen rijkdommen dat hemel ende aerde
 niet ghenoegh en zyn om die te begripen/ ghy
 hebt ghedwonghen mynen Jefum/ dat hy ſijn
 ſiele booz de myne soude geuen/ ſijn leuen boozt
 mijne: op dat ghy alle het ſijne ſout mijne ma-
 ken / en ſoo uyt v ouer bloedigheyt soude waſ-
 ſen den ſchadt vande armen / och roept mijn
 hongherighe ſiele tot v pzebende: op dat ick
 leue leue uyt v rijkdommen/ ende ghy my
 opboepende ende opquckende onder v leerin-
 ghe ick niet en vergae/ tot dat ick/ ghy mynen
 leydtſman zinde/ tot mynen Godt keere/ ende
 gheue den gheest die hem my ghegheuen heeft.
O goedertierentheyt/ o goetheyt / o ſoete mild-
 heyt Godts ghy hebt in v ſlaep-camer leggen-
 de een wonderlycke gifte / de welke de aerde
 verwondert / den hemel doet verbaest zyn/
 wiens ghelijcke van eenwen tot eenwen niet
 ghebonden en wordt / ghy offert booz my da-
 ghelijcs Godt den vader ſulcken offerhande
 aenden Altaer/ ſulcken wierooch des ſlachof-
 ferhandes/ dat ſe alle verdienſte te bouen gaet/
 en waerachtelic mijn ſchult kan betalen/ ghy
 offert aen de Vader den Soondaer hy waer-
 lijck ſijn welbehagen in heeft: op dat ghy hem
 my ſoudt verſoent maken ende te vreden ſtel-
 len. Och dooz dat ſacrament het welck waer-
 lijck mijn onvolmaecktheyt can voldoen ende
 alle mijn ghebreck hermaken / ſoo hernieuw
 mijn leuen / ende gheeft my int honderſte deel
 wederom al mijn verlies: op dat mijn ſiele
 haer in v verheuge/ dooz v ſoo laet mijn ionck-
 heyt als een arent hernieuw worden / tot v ſoo
 laet mijn leuen bekeert worden / v ſoo laet
 alle

alle mijn cracht dienen / v soo moet alle mijn
 mesen oft substantie glorificeren / mijnen Jhesu
 wilt dooz v goedertierenhys alle mijn onrecht-
 beerdigheden uyt doen / deekt dooz v liefde al-
 len mijn sonden / en dooz v beminninge so ver-
 vult alle mijn besuytenissen / dooz v liefde so
 stelt my inde vryheyt des gheests / waer dooz
 ghy den erfgenaem der onnooselheyt vooz my
 steruende ghegetien hebbende den prijs van v
 eyghen bloet / my mede vry ghemaect hebt /
 maect my ghelyckvoornigh uwen wille / op
 dat ick mijn leuen in v verandere. Maect my
 gheheel / soodanigh ghelyck ghy my sout be-
 gheeren : op dat naer dit leuen ghelaten heb-
 bende den wolck des lichaems / ick aenschouwve
 v honichbleopende aenschijn in blyschap / Amen.

Ter Completen-tijdt soo spreeckt met de liefde
 ende de volstand gheydt : op dat v slechte ver-
 vorpen hanteringhe verandert met het weer-
 dighste leuen des Heeren Iesu, inde ure des
 doots gheuonden moghte worden in een vol-
 maecktheyt van Heylicheyt en Religie ende
 leeft den veers.

Grandis est, &c. Laet v goed.

Oghedurende liefde ons Heeren Jhesu die
 ons heeft lief ghehad totter doot toe ghy
 draecht alleen de croone des rijcs / v hoorz toe
 den triumfhe van victorie en den tijtel der glo-
 rien / o voozichtighe neersticheyt ende neersti-
 ghe bewaringhe die brenghz den Concluck der
 Coninghen sulcken gauen die den hemel ber-
 wondert. O verdurnde liefde waerlyck v stem-
 me is soet ende luydende / v aensicht is soet en
 beta-

Betamelijck / ghy vergadert uyt de woefſijne
 ſoo ſelfame giften en ſo veel ſoorten van dengh-
 den / en ſpecerijen / dat den Godt der hemelen /
 met een bly aenſicht v aenſicht eert / begerende
 ende pryzende v ſchoonheyt en ghedaente / v ſe
 helpt den heere bouen alle met ſijn aenſicht /
 want int midden van v ſoo en wordt hy niet
 beroert / ruſtende als eenen brypdegom in ſijn
 ſlaep-camer / och helpt ghy my ſnozzghens
 broegh in v den waerachtigen middach mijn
 ſiele bewarende van het tuſſchen-licht / en het
 donckere des blinthepts / o volherdende liefde
 ghy zijt de volmakinghe van alle denghden /
 en de gheſonthept des gheerts / ghy maectt de
 ſware packen licht / ende door v goet gebrypck
 ſoo verſoet ghy allen den arbept der denghde /
 ende v ghewoontſel maecttſe ghenoechelijck.
 O volmaectte Godt : liefde / in v is allen ſoe-
 ticheyt ende lieffelijckheyt / ghy zijt den waer-
 achtighen peys ende gheruſticheyt / in v ſoo is
 een omberoetlycke vrede en ſtillicheyt / ghy zijt
 het eynde en de volmakinge van allen goet / en
 een verbullinghe der geboden Godts / ghy zijt
 den Sabaoth der Sabbathen / in v ſoo maectt
 de wijshepdt haer ruſte / in v ſoo volmaectt de
 liefde haer becommeninghe . O volherdende
 liefde ghy hebt in mijnen Jezu volbzoght het
 werck dat de goedertierenhepdt op hem ghe-
 leyt hadde / ghy hebt verbult het werck onſer
 verloffinghe : op dat ghy die verlorene ſout we-
 derom roepē tot het lot des verkieſinghs / ghy
 doet mijnen Jelum ſoetelijck inden peys ru-
 ſten ende in v beruſten vanden arbepdt / ende
 verdoenen onder v ſchaduwē / en vterende ſoe-
 telijck ſijnen Sabaoth houden / ende den ſlaev
 der liefden nemen / begrauen / ende gheſegheit
 onder

onder uwen segghel. O liefde ghy bewaert on-
 der behoet ende althijt wakende neersticheyt/
 den beminden prijs mynder sielen boue goudt
 ende topaes uytvercozen/ den welken alleen
 can hermaken alle mijn ghebreck ende weder-
 om stellen alle mijn onbolmaecktheydt / och
 maer bewaert ghy mynen liefften schadt die
 in v beset is / aldaer soo stelt ende beset oock
 mijn herte: op dat mynen gheest daer bliue
 daer mijn lieffte lief is woonende / o onberwon-
 nen liefde / o stercke volherdinghe van mynen
 Heere Jesu tot v soo clint op / den roep myns
 gheests uyt het diepste myns herten / och weest
 ghy mynen gesandt / och doet booz my een goet
 woor: op dat mynen Jesus / mynen Coninc /
 en mynen Godt (die in v heeft volbzoght het
 werck / het welck den Vader hem in handen
 ghegheuen heeft om te wercken) oock door v
 myn suode wozmken gheue een supuer herte /
 ende onuerwonen gheest om hem te dienen
 met eenē neerstigen en getrouwen puer / en syn
 gheboden onder het sock der liefden volherde-
 lyck te dragen met een gewillige schouder: op
 dat ghy geweldige liefde wort (so int leuen als
 naer de doot) mynen waerachtighen hondert
 foudighen prijs / en v selue bererijge tot eenen
 toznoy prijs / naedemael dat in v is mijn heele
 en volle blyschap / maect dat ic in een bemin-
 nede vermozghinge / en een ootmoedigh berou /
 als een cleyt hondeken althijt bekraghe mijn
 sonden / en het ghebreck van mijn onbolmaeck-
 te wercken : op dat ick in dit leuen ontfanghe
 dat bolmaecht cruytelken bande soetste ghe-
 nietinge des hontch bloepende aenschijns van
 mynen Jesus : op dat ick door v versaept
 worde met de eeuwige blyschap / als my sal
 open

openbaren de glorie mijns Jesu / o volstandi-
 ghe liefde / sterck / ende onuerwinnelgck / laet
 v vernusthepdt my leeren beminien Jesum
 met een onuerwinnelgcke stantvastigheyt / ende
 dienen met een onuerwonnen volherdigheyt /
 ende laet my / ghy my verweckende en beroe-
 rende altydt ghereet zyn als mijnen Heere sal
 comen inde eerste en tweede wake : op dat ick
 niet en sluymere en niet traegh en zy als het
 gheluydt ghedaen sal wordē ter middernacht /
 maer dooz v hulpe en leydinge / laet my weer-
 delijck ingaen / met het lam tot de byploft /
 och ende mi oock dooz uwen tōdoen / soo laet
 mijn lampe ghebonden worden vol bande olie
 der liefden / vol van den brandt der bemin-
 ghe / vol bande wercken / blinckēde doozt licht
 vant leuende gheloof / op dat ick dooz v magh
 besitten de ghenoechte des ewigh leuens / mij-
 nen soetsten Jesu / mijnen seer beminde byp-
 begom / verweckt nu in v mijnen tragē gheest
 in v doot soo gheeft my wederom een leuē / dat
 dooz v alleen leuē / gheeft my een hanteringhe
 die weerdelick ouer een comē metden prijs ws
 bloets / gheeft my eenen gheest die v verstaet /
 ende een ghenioet dat v gheboele ende een siele
 die uwe wille wete / een deught die v wel beha-
 ghen voldoet / ende volstandigheyt met v vol-
 herdende / och en inde ure des doots soo opent
 my sonder vertreck de deure ws goeder rieren-
 ste herte : op dat ic dooz v sonder beletsel magh
 verdienen in te gaen inde slaep-plaetse van v
 leuende liefde. Laet my v daer ghebyucken
 ende hebben o waerachtighe blyschap mijn-
 der herten / Amen.

Op den selfsten dach als ghy houdt de voorf. voldoeninghe: ten middage soo bidt den Heere, dat hy v brenghe in den hof van sijn Goddelijck herte: op dat ghy daer seuen werf ghewassen wordt inde Iordane vande verdiensten sijns leuens en lijdens: op dat ghesuyuert van alle smette inden dach vvs ouerlijdens heel schoon zijnde mooght ingheleydt vvorden inde slaep-camer van sijn goddelijcke liefde.

Och leuende Jesu mijn salichmaker upt den lande der Enghelen schoon en doozblinckende/helaes/helaes mijn siele ulve creature die ghy bemindt/ die is dolende inde dupssternissen des verblinthepts. Och weest ghy mijn salicheyt / ende mijn rechte verlichtinge/ mijnen bemindē dooz die supuere tranen van v cleerste ooghen so wast af alle de vleckē der sonden mijnder oogē: op dat int eynde mijns leuens sonder beletsel met een supuere ooghe der herten sien magh inden spieghel der Heyligher Ouybuldigheyt/v soetste aenschyn:want ghy zyt alleen dien ick met ganscher herten bezgeere. Och verdzinckt my haestelyck inden afgront ws genietinghs/och Jesu mijn minnelijcke hope/mijnen getrouwen bruydegom/hol van bermhertichz / die noyt en versmaeyt het suchten der ellendigher helaes/helaes dooz mijn eyghen ghebreck / soo is mijn ooze doof gheworden/och o Vader der bermherticheden laet mijn leuen v ghehoorzaem zyn/ doozt ghēhooz der oozen/mijnen beminden dooz de soete goederrirenthepdt van v ghebenedyde oozen/so wist af alle de onrechtbeerdicheyt van mijn sondighe oozen: op dat ick inde ure des doots niet

niet en vrees van het ghehoor van een quaedt
 woordt: maer door uwen soeten roep mijn
 ghehoor blyschap ende verheughen ghegheuen
 worde / want ghy zyt alle mijn verwachtinghe
 / och neem my haestelyck tot uwe bysp.
 loften. Och o ewighe soeticheyt der sielen den
 eenigen beminden mynder herte / wiens aen-
 schijn is vol van alle vrendelyckheyt / en her-
 te vol soeticheyts / helaes / helaes mijn ghe-
 peys is buyten wandelende van v / och o Godt
 mynder herten vergadert ghy de verstopin-
 ghe / mijns ghemoets in v mijnen beminden
 door de supere meyninghe van v heplichste
 ghedachten / en de vrandende liefde van v door-
 steken herte / soo wast af alle den schult van
 mijn quade ghedachten / en mijn sondigh her-
 te: op dat v bittere passie mijn onlommerin-
 ghe zy inde doot / en v herte door de liefde ghe-
 broken / mijn ewige woonstede zy: want ghy
 alleen zyt mijnen beminden bouen alle schep-
 selen / och en laet niet toe dat ick verre van v
 ghestelt worde den eenighen beminden myn-
 der herten. Och Jesu den eenighen ghebozen
 Soon des hemelschen Vaders / goedertieren
 ende barmhertigh Heere die v bercosen kindere
 nimmermeer herwoest en laet / helaes / helaes
 ick hebbe veel ghesondicht met mijn tonghe /
 och o mijn glorie verbult ghy mijnen mondt
 met uwen lof / mijnen beminden door de leuen-
 de maght vande soete woorden ws gebenedy-
 de monds / soo vaeght af allen misdaet van
 mijnen besmetten mont: op dat ick int kussen
 van uwen honighbloeyende mondt blyelijck
 scherpe van dese werelt: want uwen honigh-
 bloeyenden mondt can alleen vertroosten het
 binnenste mynder herten. Och schoone liefde

sterckt in mijn herre den schicht van v leuende
 beminninghe : op dat ick doot valle inden af-
 gront van v leuende oorspronck. Och Jesu als
 derwylste werck-man ende beste constenaer/
 die soo loffelyck hermaectt hebt / het werck
 utwer handen / dat ick verdozen hebbe / helaes
 alle mijn wercken zyn onvolmaectt en niet
 met v wet ouer-een comende / och o mynen
 toeblycht ende cracht / laet door de mede wer-
 kinge van v leuende liefde / alle mijn uytwer-
 kinghe gheheplich worden / mijn en beminde
 door de volmaectheydt utwer wercken ende
 crupcinghe utwer handen soo wast af alle het
 misdaet van mijn ongoddelycke handen : op
 dat ick sonder beletsel terstoude inde ure des
 doots / magh vallen in v omhelcinghe / want
 ghy zyt mynen wettigen bypdegom uytber-
 kosen uyt dypsenden / och in mijn uytterste ure
 niet naer mijn verdiensse maer door v ingebo-
 ren goetheydt / soo bekent my door v eyghen.
 Och Jesu lieffelycken Jonckman vriendelic
 en wenschelyck / wiens gheselschap soo edel is
 en aenghenamen / helaes ick ben afghewekert
 vandē rechten wech / en ick en hebbe v ghebo-
 den niet bewaert / och o lief / mijn en leydsman
 stiert mijn weggen in uwen wille / mynen be-
 minden door de pynelycke vermoetheyt / van
 v ghebenedyde voeten en goddelycke doorbo-
 ringhe soo wast af alle de besmettinghe van
 mijn sondige voeten : op dat ick door v (o ghe-
 trouwen onderstant mynder reysinghe) bly-
 delyck ingaen magh de plaetse van v Taber-
 nakel der verwonderinge / tot het huys Godes:
 want ghy zyt den eenighen strudt-prus daer
 ick om-loope / och gheeft my de voortdruende
 liefde die my niet toe en late lanwelyck ende
 on

onachtſamelyck te wercken: maer dat ick ſonder moede te wordē naer v loope. Och Jēſu mynen grooten Godt/ ſoet en goedertieren die niet en cont geuen anders als groote dingen / och leuende Godt wiens vierige inbloet trecht na haren ſchoot al t'ghene dat daer wel opt is uytghebloeyt/ helas/ helas alle myn leuen is vergaen/ berdozt en verlozen/ och Godt myns leuens/ laet myn leuē wederom in v groeyen/ bloeyen en vuchten boozts bzenghen/ mynen beminden door de edele onnooſelheyt/ en pure heylicheyt ws leuens / ſoo waſt af alle de leelijckheyt/ van myn bebozue leuen: op dat myn leuen nu niet meer met my en zy/ maer dat het heel wegh gedragen worde inde vierige cracht ws liefdens: op dat ic inde ure des doots/ my gheluckelyck in v binde/ o myn waerachtighe leuen/ wāt ghy zyt myn opperſte / en ouer be- minde goet/ en den eenigen toeblycht mynder fielen/ och gheeft my dat ic naer v queele van liefde en ſterue van verlanghen ende loue met verheughinge/ ende eewelyck bzande met den bzandt uwer liefden/ Amen.

Sauonds als om blommen te plucken met uwen beminden ſoo bidt voor de benedictie ende deſe deughden.

Minen beminden Jēſu ick bidde v laet v ſiele my heden ghebenedijen / laet my gebenedijen v Keyſerlycke Godtheydt/ laet my ghebenedijen v vzychtharighe menſcheyt/ met ſulcken geweld/ dat v Conincklycke milicheyt my late ſulcke blinkelycke teekenen van v ſegheninge/ dat ic van my in v heel verandert aen v hanghe/ door een onwinnellycke onuerſcheydelijcke liefde / maectt my volmaectt in

b vreesen maectt my b behaeghelijck int oot-
 moedighet des gheests in broederlycke liefde
 in een supnere onnooselheyt/ ende ootmoedige
 beschaemtheyt/ in een supnerheyt des herten/
 in een bewarunge der sinnen/ in heyligheyt des
 leuens/ in een gereede onderdanigheyt / in een
 soete verduidigheyt/ in een gheestelijcke kasty-
 dinghe / in een willichlijcke armoede/ in een
 heylighe saechtmoedigheyt/ in een rijpicheydt
 der manieren/ in een blyschap des gheests/ en
 in allen waerheyt/ en goede conscientie/ in vol-
 standigheyt des gheloofs/ in een heylighe vol-
 herdigheyt/ in sterckheyt der hope/ in volheyt
 der liefden/ en inde salighe volmakinge van b
 beminninge: op dat den hof van dinstelen ende
 doornen van mijn herte berandert worde in
 een paradys der deughden/ en eenē rosier van
 alle volmaecktheyt/ ghelijck eenen acker vol
 van allen peys/ heyligheyt/ en goedertierent-
 heyt / den welcken den Heere gebenedijt heeft.
 Och o mynen hertelijcksten Jesu / weest ghy
 altyt soo met my dat mijn herte met b bliue.
 Laet b liefde onuerschepdelyc met my volher-
 den/ en laet mynen doozganck soo van b ghe-
 benedijt wordē: dat vande boeyen des vleesch
 berlost zynde mynen gheest altydt in b ruste/
 Amen.

Soi den Ladab. 1672

Eynde der oeffeninghen ter eeren Godts,
 ende de H. Moeder Godts Maria en
 Sinte Geertruyt.